

Memo

Aan:	Gemeenteraad van Oude IJsselstreek
Cc:	
Van:	Het college
Datum:	30 september 2025
Kenmerk:	
Onderwerp:	Wijzigingen Vangnetuitkering Participatiewet

Aanleiding

De gemeente Oude IJsselstreek heeft de afgelopen jaren gebruik gemaakt van de vangnetuitkering Participatiewet in verband met de tekorten op het BUIG-budget. Uit het BUIG-budget worden de uitkeringen in het kader van de Participatiewet betaald aan de inwoners, daarnaast wordt ook de loonkostensubsidie aan werkgevers uit dit budget betaald.

In deze memo nemen wij u mee in de wijzigingen rondom de vangnetuitkering Participatiewet.

Wijziging in eigen risico bij aanvraag vangnetuitkering Participatiewet

Op dit moment kan een gemeente aanspraak maken op een vangnetuitkering wanneer het tekort op het voorgaande jaar groter is dan 7,5% van het definitief toegekende BUIG-budget.

Daarnaast moet er sprake zijn van een gecumuleerd tekort groter dan 7,5% over de drie voorgaande jaren.

De staatssecretaris SZW gaat per 1 januari 2026 de eigenrisicodrempel verlagen voor gemeenten die meerjarig tekorten realiseren op het BUIG-budget. De eigenrisicodrempel van het vangnet wordt in twee stappen verlaagd.

Voor gemeenten die in drie van de afgelopen vier jaar een tekort hebben gerealiseerd van minstens 5%, wordt de eigenrisicodrempel verlaagd van 7,5% naar 5%. Wanneer een gemeente twee achtereenvolgende jaren gebruik heeft gemaakt van een vangnetuitkering vanaf 5%, wordt de eigenrisicodrempel verder verlaagd naar 2,5%. Zo wordt de financiële druk verminderd voor gemeenten die meerdere jaren achter elkaar te maken hebben met (middel)grote tekorten op het bijstandsbudget.

Met deze wijziging zal het bedrag wat de gemeente Oude IJsselstreek ontvangt door het aanvragen van een vangnetuitkering toenemen. Voor het tekort van 2024 heeft de gemeente een vangnet aangevraagd van €38.787,-. Met de eigen risicogrens van 5% zou dit bedrag €172.949,- zijn.

Er wordt continu gewerkt aan het verlagen van het tekort op het BUIG-budget onder door onder andere het verbeteren van processen, het instrumentarium te verbreden wat ingezet kan worden voor de inwoner en door te blijven focussen op het goed kennen van de inwoner. Door de wijzigingen in de eigenrisicodrempel is het zo dat er over een langere periode gebruik gemaakt kan worden van de vangnetuitkering, immers doordat er reeds meerjarig is aangevraagd daalt het minimale tekort wat er moet zijn op het BUIG-budget om aanspraak te kunnen maken. Op dit moment wordt voorzien dat er in 2026 wederom een aanvraag vangnetuitkering gedaan kan worden.

Deelname pilot Leerkring

Als tegenprestatie voor het ontvangen van een vangnetuitkering wordt van gemeenten verwacht dat zij zich extra inspannen om het tekort terug te dringen, dit gebeurt reeds door de wijze waarop de aanvraag vangnet is vormgegeven.

Om gemeenten hierbij te ondersteunen wordt een leerkring opgericht. Hierin kunnen gemeenten elkaar inspireren en adviseren over hun werkwijze, visie en resultaten met als doel het terugdringen van het BUIG-tekort. Deelname is op vrijwillige basis en staat voor alle gemeenten open. Gemeenten die gebruik maken van de vangnetuitkering worden verwacht als deelnemer.

Dit jaar start een proef met een aantal pilotgemeenten, de gemeente Oude IJsselstreek is deelnemer aan deze pilot. De pilot vindt plaats in de tweede helft van 2025. U zult geïnformeerd worden over de uitkomsten hiervan.

De eerste bijeenkomst heeft recent plaatsgevonden en was zeer positief, in deze bijeenkomst zijn er met een andere gemeente werkwijzen uitgewisseld, is er gespard over de uitdagingen die beide gemeenten ervaren en zijn er kennis en tips met elkaar gedeeld. Deze worden intern gedeeld om zo te onderzoeken welke ideeën er aansluiten en passend zijn bij onze visie en werkwijze.